

החובל פרק שמיני בבא קמא

עג א ב מ"י פ"ד מהלכות
חובל ומזיק הלכה יח
סוג עשין ע טו"ע ח"מ
סימן תכד סעיף י:
עד ג ד מ"י פ"ד מהלכות
אישות הלכה יח טמג
עשין מה טו"ע אה"ע
סימן קה סעיף ד:
ע"ה ה מ"י פ"ה מהל'
עבדים הלכה טו סמג
עשין מ טו"ע י"ד סימן
קסו סעיף לח:

היא שחבלה בצעלה קשה דמזין לאחר והצעל יכמוז בלזון שטר
בשמו כדי שיגבה חבלתו ומירץ ר"י דכיון שאין הכתובה שס
האשה הרי הוא כאלו משהה אשמו בלא כתובה אע"פ שאין קלה
בעיניו להוליארה ור"ת כיון דכל גבי צעלה ודאי מחלה מאי קאמר
לעיל אומדין כמה אדם רוצה ליתן
בכתובה של זו כו' שום אדם לא יקנה
אותה כיון דודאי מחלה ויכולין עדים
לומר מאי אפסקיין כדקאמר לעיל
אם טובת הנאה לצעל וי"ל דיכולה
לעשות קיום במשכונות או בערבות
או בנדר או בשבועה שלא תמחול
אבל כפן אס יש לה תשלום ואם אין
לה אין משועבדת לניזק לעשות לו
קיומים ל"ע:

ואפי' מחלה לגבי בעל לא מיפסד
קמפסיד. ור"ת והא ודאי
מיפסד קמפסיד דכי לא תמכור יגבה
חבלתו אס תתאלמן או תתגרש
וכשתמכור ותמחול לצעלה יפסיד
הכל וי"ל כיון שעכשיו לא היתה
נומנת לו כלום אפילו לא מחלה ממה
שמחלה אינו כל כך הפסד כיון שלא
יהיה לו כלום עכשיו ולאחר זמן נמי
שמה תמות וירשנה צעלה:
בדנפישא כתובתה מחב"ה.
ור"ת מעיקרא נמי
איירי בדנפישא כתובתה מחבלה דקאמר
תזין כתובתה בטובת הנאה ותימני
ליה בחבלה וי"ל דצמקת חבלה
קאמר ואס תתאלמן או תתגרש יגבה
השאר ממקום אחר:

בגון דלא נפישא כתובתה מחבלה
דאורייתא. ור"ת והשתא
הכי מתוקמא כר"מ והלא פוחת לה
ממנה או ממאמתי ובעילתו צעילת
זנות לרבי מאיר (כתובות נד:) וי"ל
(בגון) דהיא גורמת להפסיד לעצמה:
לא מפסיד עשרים וחמשה זוזי.
ל"ג זוזי דלמאי דגרס זוזי ל"ל
דאיירי בכתובת צטולה ור"ת זוזי
לזרייס הס מאמתי זוז מדינה ולימא
דזריש ארבעה וחמשה (לעיל ד' לו:
אס) הוכחנו דמאמתי של צטולה
הס מאמתי זוזי לזריש (והכא ל"ג זוזי)
ולא מפסיד כ"ה היינו כ"ה סלעים
של אלמנה ואף על גב דכתובתה
דרבנן אין להקפיד על הא דנקט
כתובה דאורייתא:

כשם שלא תמכור והיא תחתיו.
פרש"י כשם שאין יכולה
למכור כתובתה בעודה תחתיו כך
לא תפסיד מכתובתה כלום בשביל
שום חבלה ונוק שמויק בעודה תחתיו
ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וצכל דוכת'
תזין לכתובתה הנאה ואפילו כשהיא תחת
צעלה שחבלה באחרים בעודה תחתיו כדאמר
לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד
והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי
אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים
אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לצעלה
בטובת הנאה הכל והיא תפסיד: **אמר** רבא
סיפא אהאן לכתובת בגין דברין. תימנה
דלא מייתי הך צרייתא צפוק נערה שנתפתתה
(כתובות דף נג.) דבעי רבא מוכרת כתובתה
לצעלה כמוכרת לאחרים דמי או לא מיהו
הס נמי קאמר בטר דבעי הדר פשטה דכמוכרת
לאחרים דמי כ"כ פשוטה לא הביאה עס:
בך מוכרת כתובתה לבעלה לא הפסידה
בטובת בגין דיברין. אע"ג דאינה יכולה
למחול כתובתה לצעלה לרבי מאיר מ"מ
יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות
לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ
השמיענו בצרייתא את הדין דאס אירע כן
שמכרתה לצעלה לא הפסידה כתובת בגין
דכרין א"ג במכרה התוספת איירי:

מאי טעמא כדרבא ב'. השתא משמע
דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו
שטר שחרור ותימנה דביצמות פרק אלמנה
(דף סו:) אס פלוגי במנכסת שום לצעלה היא
אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמיס אני
נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום
שבח בית אביה רבי אמר הדין עמו וקאמר
תינא כוומיה דרבי אמר עבדי לאן ברזל יוצאין
בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראייה
היא לר' אמר צהא אפי' רב יהודה מודה
רבי יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחסרה
גוציינא אחי הקדש מפקיע שעבוד ושמה
אותו שהציא תניא כוומיה דר' אמר היה
דרכא שלא היה חושבה ממוסרת גוציינא
כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחריתי:

ה"ג דהשתא נמי לא מידי קא יכסה ליה: אי
דנפישא כתובתה מחבלה יותר ממאמתי
ולאלמנה יותר ממאה הראויה לה מן
המורה אמאי לא הפסידה: **נוקמא**
אכתובה דאורייתא. משום דרבי מאיר
אסר לשהות עס אשמו אפילו שעה
אחת בלא כתובה ותוספת מזין
לצעלה בטובת הנאה ותיבת ליה
בצבליה: כ"ה. סלעים והוא מנה
מאה זוז כתובת אלמנה ופחותה
שבכתובות נקט: **כשם** שלא תמכור.
קס"ד הכי קאמר כשם שאינה יכולה
למכור בעודה תחתיו כך לא תפסיד
מכתובתה כלום בשביל שום חבלה
ונוק שמויק בעודה תחתיו: **כסופס**
בגין דכרין. בפרק נערה שנתפתתה
(כתובות ד' נג.) בגין דכרין דיהוו ליכי
מנאי אינון יהוין ירתון כסף כתובתין
יתר על חולקיהון דעס אהוון. היו לו
שמי נשים וכתובת האחת גדולה משל
חזירתה ומתו שתיים בחייו וירשן
או אחת בחייו וירשה אעפ"כ לא
בטלה כתובתה אלא בגייה אס יש לה
בן זכר הימנו וכשבאין לחלוק בגין
בנכסיו אחר מותו נוטלין אלו כתובת
אמן ואלו כתובת אמן והשאר חולקין
בשוה ואין יכולין בני הקיימת לומר
אנו ניטול כתובת אמנו שהיא כבעלת
חוב ואמס אל תטלו שאין לאמס
כתובה שהרי צעלה ירשה וקיי"ל
הס [ג.] דהמוכרת כתובתה לאחר
בטובת הנאה ומתה צחי צעלה
וירשה מפסיד הלוקח אעפ"כ לא
הפסידו בגייה כתובת בגין דכרין ולא
יאמרו בני חזירתה אמס פשעה זה
שאלו היתה קיימת לא היתה גובה
שהרי לקוחות היו גזיין אותה משום
דאמרי להו זוזי אנסוה שהיתה
זריכה למעות ולא לאפסדינהו נמכונה:
בשן ועין לאשה. הפילה היא את שינו
וקיימאה את עינו: **אבל** לא לאיש.
סימא צעלה את עין העבד או הפיל
את שינו לא יאל לחירות לפי שאין
גופו קנוי לו: **פצרוה**. צעלמא
תרוייהו הני תנאי סבירא להו קנין
פירות לאו כקנין הגוף דמי והכא היינו
טעמא דמאן דאמר לא לאיש ולא
לאשה דאית ליה תקנת אושא הלכך
משום איש לא נפקי דלא קני
להס לגופייהו ממש משום אשה
נמי לא נפקי דאלסי שעבדיה
למהוי כקנין הגוף: **קודם** פקנה.
הוי שעבדיה קיל כשאר קנין פירות
דקיס לן דלאו כקנין הגוף דמי:

הקדש
ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וצכל דוכת'
תזין לכתובתה הנאה ואפילו כשהיא תחת
צעלה שחבלה באחרים בעודה תחתיו כדאמר
לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד
והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי
אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים
אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לצעלה
בטובת הנאה הכל והיא תפסיד: **אמר** רבא
סיפא אהאן לכתובת בגין דברין. תימנה
דלא מייתי הך צרייתא צפוק נערה שנתפתתה
(כתובות דף נג.) דבעי רבא מוכרת כתובתה
לצעלה כמוכרת לאחרים דמי או לא מיהו
הס נמי קאמר בטר דבעי הדר פשטה דכמוכרת
לאחרים דמי כ"כ פשוטה לא הביאה עס:
בך מוכרת כתובתה לבעלה לא הפסידה
בטובת בגין דיברין. אע"ג דאינה יכולה
למחול כתובתה לצעלה לרבי מאיר מ"מ
יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות
לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ
השמיענו בצרייתא את הדין דאס אירע כן
שמכרתה לצעלה לא הפסידה כתובת בגין
דכרין א"ג במכרה התוספת איירי:

מאי טעמא כדרבא ב'. השתא משמע
דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו
שטר שחרור ותימנה דביצמות פרק אלמנה
(דף סו:) אס פלוגי במנכסת שום לצעלה היא
אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמיס אני
נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום
שבח בית אביה רבי אמר הדין עמו וקאמר
תינא כוומיה דרבי אמר עבדי לאן ברזל יוצאין
בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראייה
היא לר' אמר צהא אפי' רב יהודה מודה
רבי יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחסרה
גוציינא אחי הקדש מפקיע שעבוד ושמה
אותו שהציא תניא כוומיה דר' אמר היה
דרכא שלא היה חושבה ממוסרת גוציינא
כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחריתי:

הקדש
ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וצכל דוכת'
תזין לכתובתה הנאה ואפילו כשהיא תחת
צעלה שחבלה באחרים בעודה תחתיו כדאמר
לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד
והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי
אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים
אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לצעלה
בטובת הנאה הכל והיא תפסיד: **אמר** רבא
סיפא אהאן לכתובת בגין דברין. תימנה
דלא מייתי הך צרייתא צפוק נערה שנתפתתה
(כתובות דף נג.) דבעי רבא מוכרת כתובתה
לצעלה כמוכרת לאחרים דמי או לא מיהו
הס נמי קאמר בטר דבעי הדר פשטה דכמוכרת
לאחרים דמי כ"כ פשוטה לא הביאה עס:
בך מוכרת כתובתה לבעלה לא הפסידה
בטובת בגין דיברין. אע"ג דאינה יכולה
למחול כתובתה לצעלה לרבי מאיר מ"מ
יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות
לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ
השמיענו בצרייתא את הדין דאס אירע כן
שמכרתה לצעלה לא הפסידה כתובת בגין
דכרין א"ג במכרה התוספת איירי:

א) [מקומה פרק טו,
ב) [כתובות מ., א) ד"ה
ושל, ד) י"ל וה"ג.

הגהות הב"ח
א) תוס' ד"ה מאי טעמא
וכי כוומיה דר' אמר היה
סבור כנאני בריה דר'
יוסף גביה דרבא שלא:

גליון הש"ס
גמ' דאמר אסור לראש
שישאה. עין כתובות דף
לט ע"ב תור"ה טעמא:

רבינו הגנאל
ודאי מחלה ליה ואטרוחי
בי דינא בכדי לא
מטרוחין. שמעין מהא
דלית ליה תקנה לקונה
שטר חוב שלא יהיה
המוכר יכול למחול. דאילו
היה אית ליה הוה מוקמי
לשמעתא בהכי. ואטרוחי
בי דינא בכדי, פיר'
לבטלה. בדבר שאינו
מועיל. כדרבא, דאמר רבא